

Ympäristöluvat

Asia

Kivijärven säännöstelyn lupaehtojen väliaikainen muuttaminen, Kivijärvi,
Kinnula ja Kannonkoski

Hakija

Vattenfall Oy
Y-tunnus: 1842073-2

1 Hakemus

Vattenfall Oy hakee Kivijärven säännöstelyluvan haltijana vesilain 18 luvun 4 §:n 2 momentin mukaista tilapäistä poikkeamista Kivijärven säännöstelyn lupaehdoista (poikkeuslupa).

2 Hankkeen kuvaus

2.1 Vallitseva vesitilanne ja sen kehittyminen

Vallitseva vesitilanne ja ennusteet perustuvat Suomen ympäristökeskuksen Vesistömalliin. Vesistömalli käyttää ennusten laadinnassa lyhyellä aikavälillä Ilmatieteenlaitoksen sääennustetta ja pitkällä aikavälillä historiallisista havainnoista määritettyjä tilastollisia parviennusteita. Kivijärven valuma-alueelta ei tällä hetkellä ole todellisiin lumilinjamittauksiin perustuvia havaintoja, vaan myös arvio lumen vesi-arvosta perustuu vesistömalliin.

Ennusteen mukaan lumen vesi-arvo ei kasva helmi-maaliskuussa merkittävästi. Ennusteen mukaan lumen vesi-arvo on 1. huhtikuuta 50 % todennäköisyydellä enintään noin puolet pitkän aikavälin keskimääräisestä arvosta. Myös lumen vesi-arvon 5–95 % vaihteluväli on suurimmillaankin keskimääräistä lumen vesi-arvoa pienempi.

Lauhan talven vuoksi Kivijärven tulovirtaama on tällä hetkellä selvästi suurempi verrattuna pitkän aikavälin keskiarvoon. Ennusteen mukaan tulovirtaama pysyy tavanomaista suurempana koko kevättalven. Koska lumen vesi-arvo on vähäinen, on ennusteen mukaan huhtikuun puolivälin jälkeen ajoittuva ns. kevättulvan aikainen tulovirtaama selvästi keskimääräistä pienempi.

Arvion mukaan kevään 2025 tulovirtaama määrittyy toukokuun puolivälin jälkeen ainoastaan sadannasta. Sekä Kivijärven että sen alapuolisen Vuosjärven vedenkorkeudet laskevat kesäkuukausina, vaikka sadanta olisi keskimääräinen. Mikäli Vuosjärven vedenkorkeus on jo toukokuun alussa selvästi keskimääräistä alempana, on todennäköistä, että se pysyy sellaisenaan koko tärkeimmän virkistyskäyttökauden eli kesä-elokuun.

2.2 Kivijärven voimassa oleva säännöstelylupa

Kivijärven säännöstely perustuu Itä-Suomen vesioikeuden 15.3.1979 antamaan päätökseen 11/Ym I/79 voimalaitoksen rakentamisesta Kivijärven ja Vuosjärven välille. Säännöstelyssä ja juoksutuksessa on määrätty noudatettavaksi päätöksen osaa B (säännöstely).

Itä-Suomen ympäristölupavirasto on 20.8.2004 antamallaan päätöksellä nro 79/04/1 kumonnut Kivijärven säännöstelyä koskevan osan B

lupamääräykset 1–7 ja korvannut kyseiset määräykset uusilla lupamääräyksillä 1–4. Lupamääräykset kuuluvat seuraavasti:

1) Kivijärven säännöstely ja juoksutus on voimalaitoksella ja Potmonkosken rakennetulla säännöstelypadolla hoidettava siten, että vedenpinta ei Kivijärven kirkonkylän Kivijärven rantaan rakennettavalla asteikolla ylitä säännöstelyn ylärajaa, joka kulkee seuraavien taitepisteiden kautta:

Ajankohta	Yläraja (NN+ m)
1.1.	130,90
1.4.	130,40
10.5.	131,00
20.6.	131,00
15.8.	130,80
1.11.	130,80
15.11	130,90

eikä alita säännöstelyn alarajaa, joka kulkee seuraavien taitepisteiden kautta:

Ajankohta	Alaraja (NN+ m)
1.2.	130,05
10.5.	130,05
1.6.	130,45
31.8.	130,45

2) Juoksutuksessa on noudatettava tämän päätöksen liitteenä olevaa uutta juoksutusohjetta. Juoksutusohjeen mukaisesti määräytyviä virtaamarajoja on noudatettava siten, että vedenkorkeuden ylärajan ylitys ja alarajan alitus mahdollisuuksien mukaan estyvät. Juoksutusohjeen mukainen vuorokausivirtaama lasketaan voimalaitoksen ja Potmonkosken vuorokausivirtaamien summana. Juoksutusohjeen mukaisia virtaamia on noudatettava viikkokeskiarvoina.

3) Mikäli kevättulvien aikana tai muissa poikkeuksellisina pidettävissä tilanteissa vedenkorkeuden yläraja (pidätysraja) joudutaan ylittämään, on juoksutuksen oltava luonnontilaa vastaava, mutta vähintään 30 m³/s. Luonnontilaa vastaava juoksutus määräytyy Hydrografisen toimiston purkautumiskäyrän n:o 5.4., 28.8.1946 ÅF-SG mukaisesti.

4) 1.4.–31.5. välisen ajan juoksutuksen on perustuttava tulovirtaamaennusteeseen, joka laaditaan kevättalven aikana havaittuja lumen vesiarvoja hyväksi käyttäen. Kivijärven vedenpinnan tavoitekorkeus kesäkuun alussa

on vähintään NN +130,70 m ja enintään NN +131,00 m, mikäli se voidaan saavuttaa juoksutusohjeen mukaisilla juoksutuksilla.

2.3 Esitys lupaehdoista poikkeamiseksi

Hakija esittää, että säännöstelyluvan lupamääräyksistä 1) ja 4) saadaan poiketa seuraavasti (muutosehdotukset korostettuna):

1) ... että vedenpinta ei Kivijärven kirkonkylän Kivijärven rantaan rakennettavalla asteikolla ylitä säännöstelyn ylärajaa, joka kulkee seuraavien taitepisteiden kautta:

Ajankohta	Yläraja (NN+ m)
1.1.	130,90
1.4.	130,60
10.5.	131,00

4) **15.2.–31.5.** välisen ajan juoksutuksen on perustuttava tulovirtaamaennusteeseen, joka laaditaan kevättalven aikana **Suomen ympäristökeskuksen ylläpitämässä vesistömallissa** esitettyjä lumen vesiarvoja hyväksi käyttäen. Kivijärven vedenpinnan tavoitekorkeus kesäkuun alussa on vähintään NN+130,70 m ja enintään NN+131,00 m, mikäli se voidaan saavuttaa juoksutusohjeen mukaisilla juoksutuksilla.

2.4 Arvio poikkeamisesta saatavasta hyödystä ja aiheutuvista vahingoista

Hakemuksessa esitetyn arvion mukaan hakemuksen mukaisella säännöstelyllä voidaan merkittävästi vähentää Kivijärven tarpeetonta vedenkorkeuden laskua ja vaikuttaa myönteisesti Kivijärven alapuolisen Vuosjärven vedenkorkeuteen huhti-toukokuussa juuri ennen tärkeimmän virkistyskäyttökauden alkua.

Toimenpiteen arvioidaan hyödyttävän virkistyskäytön lisäksi muun muassa syyskutuisia kaloja ja lähelle vesirajaa pesiviä lintuja. Poikkeaman ei arvioida aiheutuvan haittaa järville tai niiden rantojen käytölle. Menettelystä on vähäistä hyötyä voimataloudelle hyötyä, sillä Kivijärven vedenpinnan pitäminen korkeammalla lisää Hilmonkosken vesivoimalaitoksen putouskorkeutta.

3 Hakemuksesta tiedottaminen

Vattenfall Oy:n tekemä hakemus on päivätty 27.2.2025. Aluehallintovirasto on käsitellyt asian vesilain 18 luvun 4 §:n 3 momentin nojalla kuuluttamatta.

4 Lausunnot

Aluehallintovirasto on saanut lausunnot Keski-Suomen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen ympäristö ja luonnonvarat -vastuualueelta sekä Pohjois-Savon elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen kalatalousviranomaiselta.

4.1 Keski-Suomen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen ympäristö ja luonnonvarat -vastuualueen lausunto

ELY-keskus pitää poikkeuslupahakemusta hyvin perusteltuna ja Kivijärven virkistyskäytön kannalta myönteisenä. Poikkeusluvan avulla saadaan myös tietoa vireillä olevaan Kivijärven padotus- ja juoksutusselvitykseen. Mikäli poikkeuslupa aiheuttaa ennakoimattomia haittoja, tulee luvan haltijan ilmoittaa niistä välittömästi, ja aloittaa korjaavat toimenpiteet yhteistyössä valvontaviranomaisen kanssa. Keski-Suomen ELY-keskus puoltaa poikkeamisluvan myöntämistä.

4.2 Pohjois-Savon elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen kalatalousviranomaisen lausunto

Pohjois-Savon ELY-keskuksen kalatalousviranomaisen puoltaa haetun poikkeuksen myöntämistä. Kalatalouden näkökulmasta vaikutukset Kivijärvessä ovat myönteisiä. Vuosjärven vedenkorkeus on muikun ja siian kutuaikana loka-marraskuussa 2024 ollut pääosin jonkin verran tämänhetkistä alempi ja mateen kutuaikana helmikuussa 2025 noin tämänhetkisellä tasolla. Lajien mädille ei ole odotettavissa tappioita, mikäli Vuosjärven pinnan lasku ennen toukokuista kuoriutumista pysyy maltillisena (alle 0,5 m). Poikkeuksella voi olla myönteinen vaikutus myös Huopanankoskessa, kun Kivijärven juoksutusta ei jouduta pienentämään tavalla, joka voisi aiheuttaa virtaaman laskua ja taimenen mädin tuhoutumista koskialueella.

5 Aluehallintoviraston ratkaisu

Aluehallintovirasto myöntää Vattenfall Oy:lle luvan poiketa voimassa olevista lupamääräyksistä 1) ja 4) seuraavasti:

- Lupamääräyksen 1) mukaista säännöstelyä ja juoksutusta saadaan hoitaa siten, että vedenpinnan korkeuden ylärajan taitepiste on 1.4.2025 NN +130,60 m.
- 4) 15.2.–31.5.2025 välisen ajan juoksutuksen on perustuttava tulovirtaamaennusteeseen, joka laaditaan kevättalven aikana Suomen ympäristökeskuksen ylläpitämässä vesistömallissa esitettyjä lumen vesiarvoja hyväksi käyttäen. Kivijärven vedenpinnan tavoitekorkeus kesäkuun alussa on

vähintään NN +130,70 m ja enintään NN +131,00 m, mikäli se voidaan saavuttaa juoksutusohjeen mukaisilla juoksutuksilla.

Mikäli olosuhteet muuttuvat siten, että lupamääräyksistä poikkeaminen ei ole tarpeen, tulee säännöstelyssä palata noudattamaan lupapäätöksen mukaisia lupamääräyksiä.

Mikäli poikkeuslupa aiheuttaa ennakoimattomia haittoja, tulee luvan haltijan ilmoittaa niistä valvovalle viranomaiselle välittömästi, ja aloittaa korjauvat toimenpiteet yhteistyössä valvovan viranomaisen kanssa.

Luvan saajan on viipymättä ilmoitettava poikkeamiseen liittyvien toimenpiteiden aloittamisesta ja lopettamisesta seuraaville tahoille:

- Keski-Suomen ELY-keskus
- Suomen ympäristökeskus
- Pohjois-Savon elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus
- Kainuun elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus
- Kivijärven kunnan ympäristönsuojeluviranomainen
- Kinnulan kunnan ympäristönsuojeluviranomainen
- Kannonkosken kunnan ympäristönsuojeluviranomainen

Luvan saajan on ilmoitettava poikkeamiseen liittyvistä toimenpiteistä hankkeen vaikutusalueen kuntien laajalevikkisimmissä sanomalehdissä.

6 Ratkaisun perustelut

Lupamääräyksistä poikkeava juoksutus on tarpeen poikkeuksellisen heikosta lumitilanteesta johtuvan tarpeettoman vedenkorkeuden laskun estämiseksi.

Mikäli tämän päätöksen mukainen poikkeava juoksutus aiheuttaa edunmenetystä, on se hakemuksesta korvattava. Korvausvelvollinen on toimenpiteen suorittaja.

Asian kiireellisyys on edellyttänyt hakemuksen käsittelemistä osin noudattamatta, mitä vesilain 11 luvussa säädetään hakemusasioiden käsittelystä.

7 Päätöksen täytäntöönpano

Tämä päätös saadaan panna täytäntöön muutoksenhausta huolimatta.

8 Sovelletut säännökset

Vesilaki 18 luku 4 §

9 Käsittelymaksu

Käsittelymaksu on 1 440 euroa.

Lasku lähetetään erikseen Valtion talous- ja henkilöstöhallinnon palvelukeskuksesta.

Asian käsittelystä peritään maksu, joka määräytyy aluehallintovirastojen maksuista vuosina 2025 ja 2026 annetun valtioneuvoston asetuksen (858/2024) mukaisesti.

Asiasta peritään maksu sen käsittelyyn kuluneen työmäärän mukaisesti (72 euroa/h). Asian käsittelyyn kului aikaa 20 tuntia, joten maksun suuruus on 1 440 euroa.

10 Tiedottaminen

10.1 Päätös

Vattenfall Oy
Keski-Suomen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus, ympäristö ja luonnonvarat -vastuualue
Pohjois-Savon elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus, kalatalousviranomainen
Kainuun elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus, patoturvallisuusviranomainen
Kivijärven kunnan ympäristönsuojeluviranomainen
Kinnulan kunnan ympäristönsuojeluviranomainen
Kannonkosken kunnan ympäristönsuojeluviranomainen
Suomen ympäristökeskus

10.2 Päätöksestä tiedottaminen

Aluehallintovirasto tiedottaa päätöksen antamisesta julkaisemalla kuulutuksen ja päätöksen aluehallintovirastojen verkkosivuilla (ylupa.avi.fi). Tieto kuulutuksesta julkaistaan myös Kivijärven, Kinnulan ja Kannonkosken kuntien verkkosivuilla.

11 Muutoksenhaku

Päätökseen saa hakea muutosta Vaasan hallinto-oikeudelta valittamalla.

12 Liite

Valitusosoitus

13 Asian käsittelijät

Asian ovat ratkaisseet ympäristöneuvos Arto Paananen (pj) ja ympäristöylytarkastaja Leena Erving. Asian on esitellyt ympäristöylytarkastaja Leena Erving.

Asiakirja on hyväksytty sähköisesti. Merkintä sähköisestä hyväksymisestä on asiakirjan viimeisellä sivulla.

VALITUSOSOITUS

Tähän aluehallintoviraston päätökseen tai siitä perittävään maksuun voi hakea muutosta kirjallisella valituksella. Valituksen saa tehdä sillä perusteella, että päätös on lainvastainen.

Päätöksestä voivat valittaa asianosaiset, sekä vaikutusalueella ympäristön-, terveyden- tai luonnonsuojelun tai asuinympäristön viihtyisyyden edistämiseksi toimivat rekisteröidyt yhdistykset tai säätiöt, sijaintikunta ja vaikutusalueen kunnat ja niiden ympäristönsuojeluviranomaiset, sekä elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukset ja muut asiassa yleistä etua valvovat viranomaiset.

Asian käsittelystä hallinto-oikeudessa voidaan periä oikeudenkäyntimaksu siten kuin tuomioistuinnmaksulaissa (1455/2015) ja oikeusministeriön asetuksessa tuomioistuinnmaksulain 2 §:ssä säädettyjen maksujen tarkistamisesta (1020/2024) säädetään. Maksun suuruus on 310 euroa. Tuomioistuinnmaksulaissa on erikseen säädetty tapauksista, joissa maksua ei peritä. Tarkempia tietoja maksuista saa hallinto-oikeudesta.

Toimi näin

Jos haet muutosta aluehallintoviraston päätökseen, tee kirjallinen valitus Vaasan hallinto-oikeuteen ennen valitusajan päättymistä. Valitusaika päättyy 14.4.2025.

Valitusaika määräytyy seuraavasti:

- Päätöksen tiedoksisaannin katsotaan tapahtuneen viimeistään seitsemäntenä (7.) päivänä siitä, kun aluehallintovirasto on julkaissut päätöksen verkkosivuillaan.
- Valitusaika on 30 päivää päätöksen tiedoksisaannista.
- Kun määräaika lasketaan, sitä päivää, kun päätös on saatu tiedoksi, ei oteta lukuun.
- Jos määräajan viimeinen päivä on pyhäpäivä, itsenäisyyspäivä, vapunpäivä, jouluaatto, juhannusaatto tai arkilauantai, määräaika päättyy ensimmäisenä arkipäivänä sen jälkeen.

Ilmoita valituksessa

- valittajan nimi, postiosoite, puhelinnumero ja muut tarpeelliset yhteystiedot, kuten sähköpostiosoite. Jos valittajana on yhteisö, ilmoita sen nimi ja yhteystiedot.
- laillisen edustajan, asiamiehen tai muun valituksen laatineen henkilön nimi ja postiosoite, puhelinnumero ja muut tarpeelliset yhteystiedot, kuten sähköpostiosoite
- sellainen postiosoite ja mahdollinen muu osoite, johon oikeudenkäyntiin liittyvät asiakirjat voidaan lähettää (prosessiosoite). Hallinto-oikeus voi valita, mihin osoitteeseen se toimittaa asiakirjat, jos sille on ilmoitettu useampia prosessiosoitteita tai jos yhtäkään ilmoitettua yhteystietoa ei ole nimetty prosessiosoitteeksi.
- päätös, johon haetaan muutosta
- päätöksen kohta, johon haetaan muutosta
- mitä muutoksia päätökseen vaaditaan
- perusteet, joilla muutosta vaaditaan
- mihin valitusoikeus perustuu, jos valituksen kohteena oleva päätös ei kohdistu valittajaan

Yhteystietojen muutoksesta on ilmoitettava viipymättä hallinto-oikeudelle valituksen vireillä olon aikana.

Valituksen liitteet

- aluehallintoviraston päätös, johon muutosta haetaan (alkuperäisenä tai jäljennöksenä)
- asiakirjat, joita käytetään vaatimusten tukena (jollei niitä ole toimitettu jo aiemmin aluehallintovirastoon)
- valtakirja
asiamiehen on liitettävä valitukseen valittajalta saatu valtakirja – ellei hän ole asianajaja, julkinen oikeusavustaja tai sellainen oikeudenkäyntiavustaja, joka määrittää luvan saaneista oikeudenkäyntiavustajista annetussa laissa (715/2011).
asiamiehen ei tarvitse toimittaa valtakirjaa, jos hallinto-oikeuteen toimitetaan sellainen sähköinen asiakirja, jossa on selvitys asiamiehen toimivallasta. Asiamiehen ei myöskään tarvitse esittää valtakirjaa, jos valittaja on antanut valtuutuksen suullisesti tuomioistuimessa tai jos asiamies on toiminut asiamiehenä asian aikaisemmassa käsittelyvaiheessa.

Lähetä valitus hallinto-oikeuteen

Hallinto-oikeuden yhteystiedot ovat:

Vaasan hallinto-oikeus
Korsholmanpuistikko 43, 4. krs (käyntiosoite)
PL 204, 65101 Vaasa (postiosoite)

sähköposti: vaasa.hao@oikeus.fi

puhelinvaihe: 029 56 42 611

asiakaspalvelu: 029 56 42 780 (avoinna ma–pe kello 8.00–16.15)

telekopio (fax): 029 56 42 760

Valituksen saapuminen määräajassa on valittajan vastuulla, kun se lähetetään postitse, sähköpostitse, telekopiona tai lähetin välityksellä. Suljetussa laitoksessa oleva henkilö voi antaa valituskirjelmän valitusajan kuluessa myös sille henkilölle, joka on määrätty laitoksessa tätä tehtävää hoitamaan tai laitoksen johtajalle.

Valituksen on oltava perillä hallinto-oikeuden kirjaamossa viimeistään valitusajan viimeisenä päivänä ennen hallinto-oikeuden aukioloajan päättymistä.

Valituksen voi tehdä myös hallinto- ja erityistuomioistuinten asiointipalvelussa osoitteessa <https://asiointi.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet/#/>.